

Posudek na diplomovou práci Aleše Rosického

Místo setkávání Travná v letech 1968-2004

Práce Aleše Rosického splňuje po formální stránce podmínky absolventské práce. Má celkem 139 stran, z toho 113 stran vlastního textu a 3 přílohy. Je rozdělená do 7 částí: úvod a 6 kapitol. Práce je založená na analýze archivních dokumentů ze státních, církevních a soukromých archivů, a na rozhovorech s účastníky setkávání na Travné. Zde je třeba ocenit, že autor udělal celkem 12 rozhovorů k doplnění pramenného materiálu, kterého je v písemné podobě málo.

V obecné rovině se práce zabývá církevní prací s mládeží v normalizačním Československu a jejím pokračováním v podmínkách demokracie po r. 1989. Cíl práce je vytyčen na str. 11, kde autor vyjadřuje odhodlání zjistit, co se odehrávalo v Travné a jaký význam měl pro členu této komunity. Na straně 18 upřesňuje tento záměr, kdy klade na důraz na formování, které setkávání na Travné přinesl účastníkům: „Jaké vlivy ovlivňovaly aktivity pořádané v místě setkávání Travná mezi lety 1968-2004 a jaký byl dopad těchto vlivů na aktivity na Travné a skrze ně také na její účastníky, organizátory a pozorovatele?“ (formulace je poněkud nešťastná).

V úvodu se autor mj. zevrubně věnuje otázkám spojeným s metodou orální historií. Autor se dobře seznámil s postupem zpracování rozhovorů a významem a použitelností výsledků této metody. Je ovšem škoda, že práce v této části nenabízí strukturu 12 rozhovorů, které autor provedl v rámci svého bádání. Úvod dále obsahuje obecný přehled některých aspektů církevního života pod komunistickou diktaturou, především s ohledem na práci s mládeží a její omezení.

Kapitola 1 pojednává pak o životě zakladatele a duchovního otce Travné, Adolfa Petra. Popisuje jeho cestu k farářské službě a dozvídáme se mj., že Petr patrně během svého studia teologie na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě podepsal spolupráci se Státní bezpečností. Bohužel se nedozvíme, z jakého sociálního a církevního prostředí Petr pocházel, jaká zbožnost ho nejvíce zformovala a jak přátelské vztahy vytvářel během svých studijních let.

Kapitola 2 (měla by začít na nové straně, tak jak např. kap. 3) se zabývá otázkou, co vlastně na Travné probíhalo. Důležitý rozměr jejího fungování spočíval v mezinárodní spolupráci. Do Travné jezdily skupiny z Německa, Norska a Nizozemska. Společně s českými účastníky se věnovaly různým stavebním pracím na objektu, který byl ve špatném stavu, když ho Petr koupil od místní státní správy.

Ve 3. kapitole o otázce, jak se orgány komunistického režimu dívali na aktivity Adolfa Petra. Popisuje, jak se Petr několikrát dostal do konfliktů s představiteli Sekretariátu pro věci církevní a StB, ovšem bez toho, že by přišel o státní souhlas. Autor zde vyslovuje celkem akceptovatelnou tezi, že Petrův spolupráce s StB byla motivovaná tím, že chtěl tímto způsobem vyjednat prostor pro fungování Travné jako místo setkávání mládeže.

Krátká kapitola 4 se soustřeďuje na ekumenický rozměr Travné, kdy docházelo mj. ke spolupráci s řádovými sestrami, které byly zde převezeny ze svých původních klášterů. Není jasné, proč tato kapitola není spojená s kap. 2, která pojednává o „zasíťování“ Travné do jiných prostředí.

Kapitola 5 se zaměřuje na aktivity, které probíhaly na Travné. Není úplně logické, že z těchto aktivit je vynechaná stavební činnost, která je popsána v kap. 2, ale která tvořila pevnou součást aktivit během brigád a pobytů na Travné. Nejhodnotnější část zde tvoří analýze duchovní atmosféry a zbožnosti na Travné. Autor konstatuje, že Travná byla „pluralitní“ (str. 89), protože našli zde prostor lidé jak

z konzervativních, pietistických i liberálních kruhů z evangelického prostředí. Ve srovnání s dalším neoficiálním střediskem pro práce s mládeží ve Zbytově pod vedením Jana Kellera byla Travná mnohem méně politicky zaměřená.

Poslední kapitola líčí příběh Travné po r. 1989, kdy se nakonec stala součástí struktury Diakonie, což ovšem spíše přineslo komplikace. V důsledku toho musel Adolf Petr odejít z vedoucí funkce a posléze byl obviněn ze zpronevěry finančních prostředků. Po velmi dlouhém soudním sporu byl Petr ovšem amnestován.

V závěrečné části se autor snaží shrnout výsledky svého bádání a odpovědět na otázku, v čem spočívá význam a vliv setkávání na Travné. Toto pojednání je ovšem značně difuzní, protože dívá se na pojem „vliv“ ve smyslu, které aspekty a rozměry byly přítomné v aktivitách na Travné. Autor se tedy už neptá na to, jak setkávání na Travné zformovala a ovlivnila jejich účastníky. Předchozí části sice nabízely dílčí odpovědi (otevřený charakter, mezinárodní, pluralitní, nepolitický atd.), ale zde autor promeškal možnost své výsledky systematicky prezentovat.

Práce Aleše Rosického je celkově zdařilý příklad absolventských prací, které se (částečně) zabývají novými, neprobádanými tématy a které proto musí během uskutečnění vytvářet své vlastní prameny. Autorovi se podařilo přesvědčivě sestavit příběh Travné se všemi kladnými a zápornými stránkami s tím spojenými. Doporučuji, aby byla v přepracované podobě zveřejněná.

Práci Aleše Rosického doporučuji k obhajobě.

Peter Morée

5. června 2018